

Bijdrage CDA algemene beschouwingen 13 juni 2024

Beste raadsleden, het college en de mensen op de publieke tribune en degene die thuis live

Ik val maar gelijk met de deur in huis. De komende jaren worden niet makkelijk, er is te weinig geld en de kosten stijgen. We kunnen niet zomaar alles doen. Als raad zullen we moeilijke keuzes moeten maken die zeker effect hebben op het welzijn van onze inwoners. Het CDA staat echter ook voor een gezonde financiële huishouding, en dat blijven we doen. We kijken naar de langere termijn met oog voor toekomstige generaties. Dat hoort in onze ogen bij een fatsoenlijk land.

Minder geld betekent niet per se dat we onze gemeenschapszin en verbondenheid tussen inwoners verliezen. Oog hebben voor elkaar binnen de gemeenschap is een fundament binnen het CDA. Het verstevigen van de sociale basis en aandacht voor eenzaamheid blijven wij telkens benadrukken. We kunnen elkaar helpen op andere manieren. We weten dat het kan in een fatsoenlijke gemeente als Castricum. Daarom kijken we ook uit naar de inclusie-agenda.

Laten we toch ook kijken naar onze ambities. Veiligheid is volgens het CDA een belangrijke basisvoorwaarde voor leefbare dorpskernen. Het is goed dat er tot 2028 jaarlijks geld wordt uitgetrokken om ondermijning (criminaliteit) te voorkomen. Veelal onzichtbaar, maar wel een sluipend gevaar wat ten koste gaat van een eerlijke, democratische gemeenschap. Een groot goed in onze ogen.

We zien de noodzaak om te investeren in het veiliger maken van het strandplateau. Deze draagt bij aan de aantrekkingskracht van de gemeente Castricum voor tijdelijke bezoekers die het hele jaar rond onze gemeente bezoeken.

Ook maken we de keuze voor het investeren in eigentijdse schoolgebouwen. Noodzakelijke investeringen wat ons betreft. Voor onze eigen kinderen om gezond op te kunnen groeien. Helaas kunnen wij als gemeente het Supreme college niet verder financieel ondersteunen. Die keuze is ook gemaakt.

Ook is het CDA tevreden dat er geld beschikbaar is en we onze verantwoordelijkheid nemen om statushouders goed te begeleiden als ze in onze gemeente onderdak krijgen. Ook dat hoort bij een fatsoenlijke gemeente. Een chronisch tekort aan woningen is bekend. Het blijft noodzaak hier goed op in te zetten. Flexwoningen/tijdelijke woningen is niet ideaal, maar helpt nu zeker. We blijven ook bouwen, in alle categorieën, dat is goed om te zien.

Maar we zijn wel kritisch op de investeringen. We zien dat veel investeringen vooral in de dorpskern Castricum plaatsvinden. Waar blijft de aandacht voor de overige kernen en de realisatie van plannen? Zoals het Ponthuis in Akersloot, wat al op de planning had moeten staan om opgeknapt te worden? Kijk ook naar de voorzieningen, die zien we graag goed verdeeld. Het CDA vindt dat elke kern net zo veel aandacht verdient.

Het minder leuke nieuws is dat we ook moeten bezuinigen, we kunnen niet alleen inkomsten (allerlei belastingen) verhogen. Bezuinigen bijvoorbeeld door te korten op de subsidies. We hebben vorig jaar bij de kadernota het college de opdracht gegeven een

doelmatigheidsonderzoek te laten uitvoeren. Hierbij is door het college gekeken of de instellingen voldeden aan de doelstellingen zoals we als raad bij het vastgestelde beleid hebben aangegeven.

In februari dit jaar heeft de raad extra geld beschikbaar gesteld zodat de instellingen hun taken voor 2024 toch konden uitvoeren. Dit is gekoppeld aan deze doelmatigheidsanalyse en de discussie die de raad hier over voert.

Wij hebben als raad onze taak betreft het maken van keuzes over het snijden in subsidies nog niet afgerond. Instellingen zullen daarom waarschijnlijk dezelfde kosten ook komend jaar gaan maken voor hetzelfde programma. Daarom vindt het CDA dat wij als raad over de brug moeten komen met nogmaals eenmalige verstrekking van subsidies aan alle maatschappelijke organisaties en andere partners in 2025. Ik zal samen met anderen met een motie of amendement komen.

Bij het snijden in deze subsidies zal het CDA letten op twee voorwaarden:

- Als eerste, het bezuinigen op bepaalde subsidies moet niet ten koste gaan van de sociaal zwakkeren, bijvoorbeeld alleenstaande ouderen of inwoners met zware hulpbehoeftes. Wij vinden dat de gemeenschap zorg moet blijven dragen voor deze groepen mensen.
- En het tweede is dat de gestopte subsidies niet al te veel impact moeten hebben op de gemeenschap zelf. Ontmoetingsplekken waar sociale contacten opgedaan worden, mogen niet zo makkelijk verdwijnen.

Bij andere bezuinigingen kan men denken aan het bijstellen en temporiseren oftewel vertragen in beleid als het gaat om groen of onderhoud. Maar welk beleid we ook aanpassen of intensiveren, moet niet ten koste gaan van onze agrariërs, hun gezonde bedrijven of en (hobby)vissers die dan niet meer hun hengeltje kunnen uitgooien in vijvers en sloten vol waterplanten. Het CDA zal hier scherp op blijven letten.

Als derde mogelijkheid kijken we ook naar onze bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Zoals de GGD, Regionaal Archief, Omgevingsdienst NHN en de Veiligheidsregio. Het CDA vindt dat we kritischer moeten kijken naar waar onze kerntaken liggen, waar zijn andere keuzes te maken en waar kan op bezuinigd worden. Dit alles natuurlijk wel met alle deelnemers samen.

Financieel gezien, denken we dat er ook een mogelijkheid is om wat minder voorzichtig in te schatten wat betreft het btw-compensatiefonds waarbij niet uitgegaan wordt van 50% van het bedrag uit 2024, maar richting de 75% of zelfs 100%. Daar zoeken we graag de steun van andere partijen bij.

Kortom, we moeten pittige keuzes maken om de huidige en toekomstige tekorten weg te werken. Dat vraagt om duidelijke keuzes en transparantie naar de inwoners toe. Een fatsoenlijke onderbouwing waarom is dan ook zeer belangrijk. Het CDA zal daarom transparant zijn in haar keuzes wat betreft de mogelijke bezuinigingen en evt hogere lasten. Dat hoort in een fatsoenlijk land. Maar we kunnen het niet alleen, we hebben iedereen nodig

om mee te denken over de ingewikkelde keuzes die we moeten maken. Zo blijven we het welzijn van onze inwoners voorop stellen.

Tot zover, dank u wel.

Versie 2:

Tekst aangepast door AI (ingekort en aangescherpt)

Beste raadsleden, college en aanwezigen op de publieke tribune en die thuis live meekijken, 2024 en 2025 worden uitdagende jaren voor ons als raad. We staan voor moeilijke keuzes door de begrotingstekorten. De korting op de algemene uitkeringen en stijgende inflatie dwingen ons om grote ambities bij te stellen. Wij als CDA hechten waarde aan een gezonde financiële huishouding voor de lange termijn, ook voor toekomstige generaties. Dat is de basis van een fatsoenlijke samenleving.

Maar deze keuzes kunnen we niet alleen maken. Iedereen moet verantwoordelijkheid nemen: Waar gaan we op bezuinigen? Of verhogen we de inkomsten? Minder geld betekent dat er meer van de samenleving gevraagd wordt. Wij roepen inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers op om met ons mee te denken. Minder geld hoeft niet te

betekenen dat gemeenschapszin verdwijnt. We kunnen elkaar op andere manieren ondersteunen in een fatsoenlijke gemeente als Castricum.

Als eerste willen wij op de ambities inzoomen. We zijn positief over de jaarlijkse middelen tot 2028 die voor de aanpak van ondermijning uitgetrokken worden. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor leefbare dorpskernen. Ondermijning is veelal onzichtbaar, maar het is wel een sluipend gevaar dat de lokale economie en gemeenschap ondermijnt.

Wat betreft statushouders, er is veel geschreven en gesproken over hun. Het CDA vindt dat de gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen. De kadernota maakt geld vrij om deze nieuwe inwoners goed te begeleiden. Dit hoort bij een fatsoenlijke gemeente als Castricum, ook al verdient de aanloop niet de schoonheidsprijs.

Een belangrijk onderwerp dat ons allemaal aangaat, is de woningnood. Het CDA ziet flexwoningen en seniorenwoningen als een gezonde aanvulling op onze woningvoorraad. We moeten blijven investeren in diverse woonoplossingen om tegemoet te komen aan de behoeften van verschillende doelgroepen. Dit helpt niet alleen starters en jongeren, maar ook ouderen en spoedzoekers die passende huisvesting zoeken. Kleiner wonen of tiny houses kunnen een deel uitmaken van de oplossing.

Zorg voor elkaar binnen de gemeenschap is ook een belangrijk fundament voor het CDA. We blijven aandacht vragen voor eenzaamheid en versterken van de sociale basis. We zijn verheugd over de komst van een hospice, wat een waardevolle toevoeging is voor onze gemeenschap. Daarnaast worden op de plek van de Maranathakerk woningen gerealiseerd, inclusief ruimte voor huisartsenzorg. Dit draagt bij aan een integrale benadering van wonen en zorg. De gemeente kan echter niet alles zelf doen; we hebben alle maatschappelijke partners, scholen, huisartsen en burens nodig om meer op elkaar te letten.

Hiernaast kijken wij ook uit naar de komst van de inclusie-agenda en de sportnota

Investeringen in het strandplateau en een nieuw huisvestingsplan voor scholen zien wij als noodzakelijk. Castricum verdient een fatsoenlijk strand als aantrekkingsgebied en veilige scholen voor onze kinderen. De Jeugdwet brengt veel kosten met zich mee. De 10 cliënten met de hoogste zorguitgaven kosten volgens de kadernota 1,6 miljoen euro, bijna een kwart van de totale jeugdkosten. Met het IKC bundelen we expertise op het gebied van onderwijs, zorg en opvoeding. Hiermee wordt meer ingezet op preventie en lichte hulp, waar kinderen en ouders van gaan profiteren, en uiteindelijk de gemeente zelf ook als mede-financierder van de Jeugdwet.

Maar we zijn wel kritisch op investeringen die voornamelijk in Castricum plaatsvinden. De andere dorpskernen Akersloot en Limmen verdienen net zoveel aandacht, zoals het opknappen van het Ponthuis. Hoe staat het hiermee? We zien ook graag de ontwikkelingen rond sportpark Damppegheest en het Omnisport Park in Akersloot tegemoet.

We moeten ook bezuinigen, waaronder 360.000 euro op subsidies. We hebben doelmatigheidsonderzoeken uitgevoerd om per organisatie te bepalen waar we kunnen besparen. Dit is een uitdagende opgave, ook voor de inwoners en maatschappelijke organisaties die afhankelijk zijn van subsidies.

Bij het snijden in subsidies letten wij als CDA op twee voorwaarden:

1. Bezuinigingen mogen niet ten koste gaan van sociaal zwakkeren. Bijvoorbeeld alleenstaande ouderen of inwoners met zware hulpbehoeftes. Wij vinden dat de gemeenschap zorg moet blijven dragen voor deze groepen mensen
2. De impact op de gemeenschap moet minimaal zijn; ontmoetingsplekken moeten behouden blijven.

Wij hebben als raad onze taak betreft het maken van keuzes over het snijden in subsidies nog niet volbracht. Daarom vindt het CDA dat wij als raad over de brug moeten komen met nogmaals eenmalige verstrekking van subsidies aan alle maatschappelijke organisaties en andere partners in 2025. Ik zal met een motie hierover komen.

Andere bezuinigingen kunnen betrekking hebben op het temporiseren van klimaatbeleid en onderhoud van infrastructuur. Maar dit vertraagde klimaatbeleid mag niet ten koste gaan van agrariërs die aan natuurbeheer doen en (hobby)vissers. Het CDA zal hier scherp op letten.

Het is ook tijd om kritisch te kijken naar bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Voor de gemiddelde inwoner staat het wellicht wat verder af, maar er gaat ook veel geld naar organisaties zoals de GGD en de Veiligheidsregio. Zij moeten zich richten op basistaken. Het CDA pleit voor het snijden in bestuursondersteuning en het afstoten van aanvullende taken.

We zullen ook een amendement indienen over het btw-compensatiefonds, waarbij we streven naar 80% of 100% van het bedrag uit 2024.

In de kadernota staan grote infrastructurele investeringen zoals de rotonde bij Smeetslaan en Geesterduinweg. Dit is een flink bedrag; we kunnen besparen op onderhoud van wegen en andere openbare plekken. Daarom stemden we ook tegen de duurdere variant van het kerkpleintje.

Kortom, we moeten pittige keuzes maken om de tekorten weg te werken. Dit vraagt om duidelijke keuzes en transparantie naar de inwoners. Het CDA zal transparant zijn over mogelijke bezuinigingen en hogere lasten. Dit hoort bij een fatsoenlijk land. We hebben iedereen nodig om mee te denken over de keuzes die we moeten maken.

Dank u wel.